

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра Охорона праці та навколишнього середовища
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

(ініціали та прізвище)

(підпис)

« ____ » _____ 20 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКСПЕРТИЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 26 – Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціальність 263 – Цивільна безпека
(шифр і назва)

освітня програма 263-01 – Охорона праці
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка
(обов'язкова/вибіркова))

форма навчання денна
(денна/заочна)

Харків – 2019 рік

Обсяг дисципліни: 4 кредити ECTS 120 годин.

Лекцій: 30 годин.

Практичних занять: 10 годин.

Форма контролю: екзамен.

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»: 8 семестр.

Мова викладання: українська.

Мета курсу – полягає у формуванні знань щодо здатності вирішення проблем і завдань по забезпеченню безпечного виконання робіт підвищеної небезпеки і експлуатації обладнання підвищеної небезпеки. Набуття практичних вмінь і навичок із оцінювання відповідності машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва вимогам чинних нормативних документів з охорони праці

Компетентності:

Загальні компетенції (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 3);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК6).

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції (ПК):

- Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці. (ПК 1);

- Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій. (ПК2);

- Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці (ПК 5).

Результати навчання з дисципліни « Експертиза з охорони праці»:

- Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності (РН 4).
- Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності (РН 13).
- Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення (РН 14).
- Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри вражаючих чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів (РН 15).

Теми що розглядаються

Змістовий модуль № 1. Основна суть і призначення експертизи безпеки

Тема 1. Вступ. Об'єкти і суб'єкти експертизи. Методика проведення експертизи промислової безпеки.

Питання: Основні визначення. Вимоги і джерела підвищеної небезпеки. Рівні експертизи промислової безпеки. Мета, об'єкти і суб'єкти експертизи. Порядок формування і регламент роботи експертних груп. Етапи проведення експертизи. Обов'язки експертної організації і замовника. Терміни проведення експертизи.

Тема 2. Оформлення, узгодження і видача висновку експертизи промислової безпеки.

Питання: Етапи оформлення і проходження висновку експертизи від проекту до остаточного рішення. Затвердження остаточного висновку експертизи.

Тема 3. Порядок і особливості експертизи декларації безпеки промислового об'єкту.

Питання: Підстава для проведення експертизи декларації безпеки (постанова КМУ № 1107 від 26.10.2011р). Об'єкт експертизи декларації безпеки промислового об'єкту. Складові частини декларації безпеки промислового об'єкту. Терміни її проведення.

Змістовий модуль № 2. Експертиза з охорони праці.

Тема 4. Порядок розробки проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці.

Питання: Складові проектної документації для будівництва об'єктів. Нормативно-правові акти з питань експертизи проектів. Попередня експертиза (перевірка) проектної документації. Узгодження, експертиза та затвердження проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці. Авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з боку проектних організацій.

Тема 5. Експертиза виробничих процесів та обладнання.

Питання: Завдання та порядок експертизи виробничих процесів та обладнання. Положення про порядок проведення експертизи проектної документації на виготовлення засобів виробництва. Проведення систематичного експертного діагностування обладнання підвищеної небезпеки. Перелік робіт підвищеної небезпеки.

Тема 6. Порядок отримання дозволів на експлуатацію обладнання підвищеної небезпеки та розробки декларацій з урахуванням вимог Постанови Кабміну

України № 1107 від 26.10.2011р.

Питання: Технічне обстеження імпортного обладнання підвищеної небезпеки. Вимоги до переліку та змісту документації, що надається в експертні організації. Оформлення експертних висновків на відповідність об'єкту дослідження вимогам охорони праці.

Форма та методи навчання

Метод навчання – досить складне, багато якісне багатовимірне педагогічне явище, в якому знаходять відображення об'єктивні закономірності, принципи, цілі, зміст і форми навчання. Цей зв'язок з іншими дидактичними категоріями взаємо-зворотній: принципи, цілі, зміст і форми навчання визначають метод, але вони не можуть бути реалізовані без нього, без урахування можливостей їх практичної реалізації. Науковці поділяють методи навчання на словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо). При вивченні дисципліни використовуються проблемний підхід у лекції та пояснювально-ілюстративний метод. Проблемною є така лекція, що містить у собі проблемні, дискусійні твердження, варіанти вирішення яких досягаються обов'язковим обговоренням їх між усіма присутніми. Цьому передують монолог викладача, в якому він вводить слухачів у проблему, вказує на можливі підходи до її аналізу на матеріалі співставлення різних факторів та теорій і знайомить з деякими умовами та прецедентами її розв'язання, створюючи тим самим ґрунт для проблематизації зовнішнього діалогу. При пояснювально-ілюстративному методі, студенти, що навчаються одержують знання на лекції, з учбової або методичної літератури. Сприймаючи і осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. У вузі даний метод знаходить найширше застосування для передачі великого масиву інформації. Це дозволяє студентам застосовувати усі форми освоєння матеріалу, що підвищує ефективність роботи у аудиторії. Лекції викладаються державною мовою. Лектор застосовує на заняттях інформацію та ресурси, що розміщено у Інтернеті на сайті кафедри, де студент може знайти відповідь на багато запитань, у тому числі: лекції, методичні вказівки, тести та інше.

Методи контролю

Контроль складової робочої програми проводиться:

- практичні заняття – захист виконаного завдання;
- відповіді на тестові питання, що складені за лекційним матеріалом, практичними заняттями, самостійною роботою.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою і у терміни, що встановлені навчальним планом.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1.1	T1.2	T1.3			T2.1	T2.2	T2.3				100
10	10	20			20	20	20				

T1, T2, ... – номери тем змістових модулів.

Розподіл балів відповідно до тем змістовних модулів:

Аудиторні заняття (40%): Л (26,7%) – форма контролю – контрольні роботи;
ПЗ (13,3%) – звіти, щодо виконання робіт;

Поза аудиторні роботи студента (60%): СРС (РЕ, тільки з індивідуальними завданнями, 2 теми (2 змістовних модулів)).

Таким чином, розподіл тем із кількістю балів 10: Л-5; СРС –5;

розподіл тем із кількістю балів 20: Л- 7,5; ПЗ – 7,5; СРС – 5.

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова література

1	Закон України про охорону праці від 21.11.2002 р. - Харків.Вид-тво «Форт», 2013.
2	Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. проф. В. В. Березуцького. – Х.: Факт, 2007. – 480 с.
3	Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2012, № 927 (927-2012-п). Постанова від 26 жовтня 2011 р., №1107. Київ
4	Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05. 2004 р. ,№ 687.Про затвердження Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Київ.
5	Цейтлін М.А., Райко В.Ф., Шестоपालов О.В. Проектування природоохоронних комплексів з використанням САПР /Навчальний посібник/. - Харків: НТУ «ХПІ», 2013.- 224 с.
6	Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно- будівельних спеціальностей: Навчальний посібник / За ред. В. В. Сафонова. – К.: Основа, 2000. – 336 с.
7	7. Инженерные решения по охране труда в строительстве / Под ред. Г. Г. Орлова. – М.: Стройиздат, 1985. – 278 с.
8	Іванов В.М. Технічне діагностування підйимально-транспортних машин. Начальний посібник. – Х.: Форт, 2010. – 248с. ЗМ 1.2, т.8-11
9	ДБН А.2.2–3-2004. Состав, порядок оформления, согласования и утверждения проектной документации для строительства
10	Методика проведення Державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці (затверджено наказом Держнаглядохоронпраці №95 від 30.09.1994)
11	Методичні рекомендації щодо розроблення та оформлення висновків експертизи для видачі дозволів Державним комітетом України з нагляду за охороною праці та його територіальними управліннями (затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 14.04.2004р.).

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Електронний ресурс доступ, <http://www.dnopr.kiev.ua> – нормативні документи.
2. доступ: <http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3 – Перелік дисциплін

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Основи інженерної підготовки	Потенційно-небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація
Основи професійної безпеки та здоров'я людини	Безпека виробничих процесів і устаткування
Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій	Безпека експлуатації будівель і споруд
Електробезпека	Пожежна безпека виробництв

Провідний лектор: _____ проф., проф. ВАЛЕНТИНА РАЙКО

(посада, звання, ПІБ)

(підпис)